

NYHEDSBREV FRA FAGKONSULENTEN

Nyhedsbrevene har til formål at informere om danskfaget på hf og stx. Der fokuseres i brevene på at videreformidle informationer som eksempelvis:

- Igangværende og kommende udviklingsprojekter
- Kurser af relevans for danskfaget med undervisningsministeriet som arrangør
- Henvisninger til artikler og powerpoint-præsentationer, hvor fagkonsulenten behandler danskfaglige emner og problemstillinger
- Henvisninger til informationer for skriftlige og mundtlige censorer

DETTE NUMMER HANDLER OM FØLGENDE:

- **Evaluering af årets skriftlige eksamen i dansk på hf**
- **Evaluering af årets skriftlige eksamen i dansk på stx**
- **Læreplansjusteringer i danskfagene**

EVALUERING AF ÅRETS SKRIFTLIGE EKSAMEN I DANSK PÅ HF

De skriftlige censorer har evalueret årets skriftlige prøve i dansk. Erfaringerne er samlet i en rapport, som skolerne har modtaget et link til. Rapporten kan findes både på danskfagets sider på [uvvm.dk](http://www.emu.dk) og på følgende emu-side: <http://www.emu.dk/gym/fag/da/uvvm/skrda09.pdf> (Dokumentet hedder her "Råd og vink 2009").

Rapporten gennemgår detaljeret censorkommentarerne og giver en række råd og vink til den daglige undervisning. Som en service er de vigtigste konklusioner og udmeldinger samlet i stikordsform nedenfor.

Karakterstatistik

- Gennemsnittet i skriftlig dansk på hf (4.77) ligger mellem gennemsnittet i 2008 og 2007
- Flere får topkarakterer i skriftlig dansk på hf, sammenlignet med før reformen
- Der er stadig for få topkarakterer sammenlignet med den ønskede normalfordeling.

Prøvesættet og de tre opgavegenrer

- Censorerne er generelt tilfredse med årets prøvesæt
- Den kursistvenlige oversigt over prøvegenrerne er justeret og har fået en indledende manchete. I definitionen af genren *Analyserende oplæg* er aspektet "rapport" fjernet og formidlingsaspektet tydeligere markeret i stedet. Se bilag 1 i rapporten.
- Forslag til indsatsområder i undervisningen:
 - Systematisk undervisning i skriftlighed
 - Prøvematerialets sammensætning og opgaveformuleringerne
 - Optimering af gruppearbejdet
 - Danskfaglighed i besvarelserne
 - Formidlingsbevidsthed.

Det analyserende oplæg

- Besvarelserne
 - 20.0 % af kursisterne valgte det analyserende oplæg
 - Karaktergennemsnittet for opgavetyperne ligger lavere end gennemsnittet i de to andre opgaver
- Den daglige træning

- Fokus på *relevant* inddragelse af danskfaglige analyseredskaber samt fokus på, at det ikke er nok med en analyse og fortolkning af særteksten.

Den introducerende artikel

- Besvarelserne
 - 23.6 % af kursisterne valgte den introducerende artikel
 - Gennemsnittet for opgavetyper ligger lidt under det generelle gennemsnit i prøven
- Den daglige træning
 - Fokus på, hvad det vil sige at introducere til et emne eller en problemstilling, samt på, hvad der forventes, når man skal "karakterisere".

Den argumenterende artikel

- Besvarelserne
 - 56.4% af kursisterne valgte den argumenterende artikel
 - Karaktergennemsnittet for den argumenterende artikel ligger højere end det generelle gennemsnit i prøven
- Den daglige træning
 - Fokus på bevægelsen fra at redegøre til at debattere synspunkter.

EVALUERING AF ÅRETS SKRIFTLIGE EKSAMEN I DANSK PÅ STX

De skriftlige censorer har evalueret årets skriftlige prøve i dansk. Erfaringerne er samlet i en rapport, som skolerne har modtaget et link til. Rapporten kan findes både på danskfagets sider på uvm.dk og på følgende emu-side: <http://www.emu.dk/gym/fag/da/uvm/skrdastx09.pdf> (Dokumentet hedder her "Råd og vink 2009").

Rapporten gennemgår detaljeret censorkommentarerne og giver en række råd og vink til den daglige undervisning. Som en service er de vigtigste konklusioner og udmeldinger samlet i stikordsform nedenfor.

Karakterstatistik

- Gennemsnittet i skriftlig dansk på stx (5.84) er uændret i forhold til de sidste mange år
- Flere får topkarakterer i skriftlig dansk på stx, sammenlignet med før reformen
- Færre dumper i skriftlig dansk, sammenlignet med før reformen
- Der er stadig for få topkarakterer sammenlignet med den ønskede normalfordeling.

Prøvesættet og de tre opgavegenrer

- Censorerne er generelt tilfredse med årets prøvesæt
- Den elevvenlige oversigt over prøvegenrerne er justeret og har fået en indledende manchete. Se bilag 1 i rapporten
- Det er vigtigt at understrege, at også besvarelser, som skal have karakteren 10 eller 12 kan have fejl og mangler. Se FAQ om bedømmelse af besvarelser
- Forslag til indsatsområder i undervisningen:
 - Fokus på opgaveformuleringens krav
 - Relevant anvendelse af danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder
 - Genrebevidst formidling
 - Sammenhængende fremstilling
 - Korrekturlæsning af den færdige besvarelse.

Den litterære artikel

- Besvarelserne
 - 24.9 % af eleverne valgte de litterære artikler
 - Karaktergennemsnittet for de litterære artikler ligger samlet på niveau med det generelle gennemsnit i prøven
 - Eleverne har ikke haft problemer med opgaveformuleringerne
- Den daglige træning
 - Fokus på *relevant* inddragelse af danskfaglige analyseredskaber

- I IT-forsøget med digital skriftlig prøve ændrer den litterære artikel navn til analyserende artikel. Hermed sikres det, at fagets 3 stofområder kan komme bredt i spil også i den analyserende genre.

Kronikken

- Besvarelserne
 - 38.7% af eleverne valgte kronikken
 - Gennemsnittet for kronikken ligger på niveau med det generelle gennemsnit i prøven
 - Eleverne har tendens til at overse kravet om fokus på argumentationsformen. Det er netop her, opgaven altid vil være danskfaglig. Selve emnet er ikke nødvendigvis danskfagligt
- Den daglige træning
 - Fokus på argumentation og virkemidler i holdningstilkendegivende tekster.

Essayet

- Besvarelserne
 - 36.4% af eleverne valgte essayet
 - Karaktergennemsnittet for essayet ligger på niveau med det generelle gennemsnit i prøven
 - Nogle elever overser, at det skal fremgå klart i besvarelsen, hvilken tekst, der tages udgangspunkt i
- Den daglige træning
 - Fokus på, hvordan man tager udgangspunkt i en tekst som afsæt for essayet, uden at glide over i en redegørende og diskuterende fremstillingsform.

LÆREPLANSJUSTERINGER I DANSKFAGENE

Læreplansjusteringerne skal i alle fag tage udgangspunkt i nedenstående præmisser:

- De faglige mål skal præciseres
- Præcise bedømmelseskriterier
- Vurdering af, om de faglige mål kan nås gennem et lidt mindre omfattende fagligt indhold, især hvad angår kernestof
- Balancen mellem kernestof og supplerende stof skal genovervejes
- I visse fag skal det supplerende stof beskrives mere præcist
- Beskrivelserne af prøveformerne skal være ens fra fag til fag

TIDSPLAN FOR LÆREPLANSJUSTERINGERNE

19. 10.09	Fagkonsulenterne sender udkast til justerede læreplaner til de uddannelsesansvarlige
19.10.09 →	Koordinering internt af læreplansudkastene
30.11.09	Fagkonsulenterne modtager kommentarer til udkastene
18.12.09	Fagkonsulenterne sender endelige læreplaner til de uddannelsesansvarlige
29.01.10	Nye bekendtgørelser inkl. læreplaner sendes i høring
22.02.10	Høringsfrist
15.03.10	Nye læreplaner udsendes som bilag til uddannelsesbekendtgørelsen
15.05.10	Fagkonsulenterne sender justerede vejledninger til de uddannelsesansvarlige
01.06.10	De nye vejledninger ligger på uvm.dk

Kernen i justeringerne i dansk på stx og hf

Justeringerne af læreplanerne i dansk på stx og hf vil naturligvis tage udgangspunkt i de generelle instrukser til fagene. Derudover har Dansk lærerforening og kollegerne på landets gymnasier i flere sammenhænge tilkendegivet, hvor der opleves problemer med de nuværende læreplaner. Disse tilkendegivelser vil sammen med rapporterne fra Danmarks Evalueringsinstitut være et vigtigt udgangspunkt for justeringerne i de to danskfag.

Det ville være let, hvis der var enighed om, hvor læreplanerne trænger til at blive justeret. Imidlertid er der divergerende holdninger til, hvorvidt litteraturen fylder for lidt eller for meget i de nuværende læreplaner, og der er ligeledes forskellige syn på, hvor detailstyret læreplanen skal være.

Men heldigvis er der også megen enighed. Enigheden kan sammenfattes i ordet *stoftrængsel*. Der er for meget at nå, og det fører til en oplevelse af, at der ikke er tid til fordybelse. Der er ligeledes enighed om, at stofområderne er beskrevet meget forskelligt, ligesom sammenhængen mellem kernestof og faglige mål ikke altid er klar. I forlængelse af disse problemfelter er følgende 4 fokuspunkter centrale i forbindelse med udarbejdelse af justerede læreplaner for dansk på hf og stx:

- 1. Mere tydelig sammenhæng mellem faglige mål og kernestof**
- 2. Harmonisering i beskrivelserne af fagets tre stofområder**
- 3. Skriftlig og mundtlig udtryksfærdighed som et selvstændigt stofområde**
- 4. Færre bindinger i det litterære kernestof**

Der arbejdes i ministeriet på at få oprettet en blog-funktion på EMU.dk, hvor alle fag kan offentliggøre udkast til læreplaner med henblik på dialog med lærerne.